

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare” (art. 114 din Constituția României revizuită)

Biroul permanent al Senatului

Biroul permanent al Senatului

Bp. 32 / 25.02.2022

L 131 / 14.03.2022

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 864
IEȘIRE	Zinc. 15 Luna 02 2022

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (b32/03.02.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (b32/03.02.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 15.02.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.25/04.03.2021, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea motivare:

- propunerea legislativă **încalcă standardele minime referitoare la drepturile copilului, garanțiile constituționale și ghidajul din partea Curții Constituționale** din Decizia nr. 907 din 2020, care a abordat în extenso tematica educației pentru sănătate, inclusiv a educației privind sănătatea reproducerii.

În ceea ce privește propunerile de "înghețare" a identității copilului din perspectivă de gen/sex în momentul nașterii, o astfel de propunere contravine realității

biologice a existenței copiilor intersex ceea ce presupune intervenții medicale și implicit modificarea datelor de identitate. O astfel de prevedere legală ar încălca articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În ceea ce privește propunerile privind ”înghețarea” identității naționale, etnice, o astfel de prevedere legală ar contraveni chiar dreptului la identitate, așa cum este el garantat de Convenția ONU privind drepturile copilului în articolul 8, care obligă statele să garanteze și să respecte dreptul la identitate al copilului așa cum și-o asumă acesta.

Referitor la interzicerea difuzării, prin orice mijloace, a oricăror conținuturi referitoare la homosexualitate și tranziție de gen, CEDO a arătat că **legislația adoptată de Federația Rusă prin care aceasta interzice „promovarea homosexualității”, cu scopul declarat de apărare a minorilor, nu servește unui interes public legitim și, mai mult, a întărit stigma și prejudecățile și a încurajat homofobia, fapt incompatibil cu valorile unei societăți democratice.** [Bayev și alții c. Rusia (2012)]

Comisia Europeană pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția) a Consiliului European, prin opinia nr. 1059/2021, referitoare la adoptarea în Ungaria a unei modificări legislative similare celei din propunerea legislativă de față, a adoptat, printre altele, următoarele concluzii:

- *Comisia de la Veneția consideră de asemenea că „morală publică” și „protecția minorilor” nu pot justifica interdicțiile/restricțiile generale ale „propagării sau portretizării divergenței de la identitatea corespunzătoare sexului la naștere, a schimbării de sex sau a homosexualității. Interdicțiile/restricțiile analizate nu sunt limitate la comportament explicit sexual sau la obscenități, nici la cerințe adecvate în raport cu vârsta, timpul, locul și modalitatea de prezentare. Aceste sunt interdicții generale care acoperă inclusiv exprimările legitime ale orientării sexuale și identității de gen. Comisia de la Veneția amintește că genul văzut drept componentă a identității personale și homosexualitatea ca variație a orientării sexuale, sunt protejate sub Convenția Europeană a Drepturilor Omului și ca atare nu pot fi considerate contrare moralei publice de către autoritățile publice, în sensul art. 10 alin. (2) din Convenție. Pe de altă parte, nu există nicio dovadă că orientarea sexuală sau identitatea de gen afectează minorii în mod negativ, în al căror interes este să beneficieze de informații relevante, adecvate și obiective în legătură cu sexualitatea, inclusiv orientarea și identitatea sexuală.” (Comisia de la Veneția, opinia 1059/2021; traducerea din limba engleză ne aparține)*

În ceea ce privește propunerea de a permite scutirea copiilor de la orele de educație pentru viață, inclusiv ore de sănătate sexuală, în baza opțiunilor religioase ale părinților, Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului European a subliniat

în anul 2020 dreptul la educație sexuală comprehensivă, care include informații despre orientare sexuală, gen și identitate (https://www.coe.int/en/web/commissioner/blog//asset_publisher/xZ32OPEoxOkq/content/comprehensive-sexuality-education-protects-children-and-helps-build-a-safer-inclusive-society?_101_INSTANCE_xZ32OPEoxOkq_languageId=ro-RO), iar **Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în mod repetat faptul că opțiunile religioase ale părinților nu pot fi invocate pentru a limita dreptul la educație al copiilor, inclusiv educație pentru sănătate și privind sănătatea reproducerii** (Dojan și Alții împotriva Germaniei (2010), petiții care au fost declarate inadmisibile).

Studiile arată faptul că **România este pe locul al doilea în Uniunea Europeană la rata de naștere în rândul mamelor adolescente** (UNICEF - <https://www.unicef.org/romania/ro/comunicate-de-pres%C4%83/sarcinile-la-adolescente-un-fenomen-ciclic-care-se-repet%C4%83-de-la-o-genera%C8%9Bie-la>). Marea majoritate a celor 16,000 de adolescente care devin mame anual în România provin din familii unde fenomenul sarcinilor în rândul adolescentelor este unul intergenerațional (<https://www.unicef.org/romania/ro/rapoarte/sarcina-la-adolescente-in-romania>), astfel, amendamentul conținut la art. 46 lit. i) din propunerea legislativă este de natură să întărească perpetuarea acestui fenomen. În condițiile în care există familii din România care nu oferă adolescenților informații și acces la educație cu privire la sănătatea reproducerii, statul are datoria de a ține cont de interesul superior al copilului și de a furniza astfel de informații adolescenților, în sistemul educațional, prevenindu-se astfel sarcinile în rândul minorelor, violența de gen, comportamentul sexual abuziv. Propunerea legislativă limitează complet accesul la unele informații de bază despre reproducerea umană, de exemplu, informații despre combinarea cromozomilor, cu rezultatul masculin, feminin, intersex, precum și despre însăși existența mai multor orientări sexuale, limitare incompatibilă cu oferirea unui program de educație sexuală comprehensivă corect științific și complet.

Educația sexuală este recunoscută științific ca benefică și recomandată de comunitățile de specialiști. Notăm în mod special comunicatul Asociației Psihologilor din România pe acest subiect (https://www.apsi.ro/wp-content/uploads/2021/08/Comunicat-APR_Educatie-sexuala-2021-08-17.pdf).

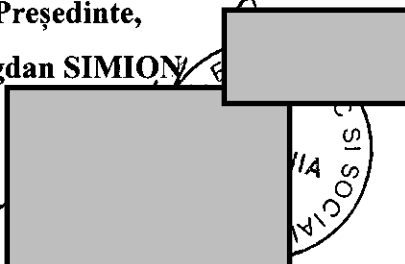
Organizațiile reprezentative ale elevilor, studenților și tinerilor susțin introducerea educației sexuale în școli. A se vedea, cu titlu de exemplu, comunicatele emise de Consiliul Național al Elevilor, Alianța Națională a

Organizațiilor Studențești din România și Consiliul Tineretului din România (<https://anosr.ro/slide/tinerii-sustin-implementarea-educatiei-sexuale-in-scoli/30921/>).

Nu în ultimul rând, ținând cont de respingerea acțiunii Ungariei prin care a solicitat Curții de Justiție a Uniunii Europene anularea posibilității de condiționare a fondurilor UE de respectarea statului de drept (Ungaria v. Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, C-156/21), în situația adoptării acestei inițiative considerăm că **România s-ar expune posibilității de restricționare a accesului său la fonduri UE**, dată fiind încălcarea evidentă a drepturilor fundamentale prin această inițiativă.

În concluzie, se poate constata că propunerea legislativă este contrară interesului copiilor, încurajează discriminarea și stigma îndreptată împotriva unei părți a copiilor, aflați oricum într-o situație de vulnerabilitate, nu servește unui interes public legitim și, totodată, ar conduce la încălcarea gravă a drepturilor acestora, precum și ale drepturilor altor persoane care ar putea fi afectate de restrângerea nejustificată a libertății lor de exprimare în spații publice și private accesibile copiilor, inclusiv canale media și media sociale, cabinete medicale sau chiar în propria casă.

Președinte,
Bogdan SIMION

A large rectangular grey box redacts the signature and the official stamp of Bogdan Simion. The stamp is circular and partially visible on the right side of the box, containing the text 'SI SIMION' and 'IA'.